

solnce, luno, zvezde, smeh, jok, debelost, bolhe itd. itd.

Janca — kandidat. Pred par tedni širna Avstrija pač še ni vedla, kdo je ta Janca. Šele zadnjič smo to izvedli, zadnjič, ko je Janca na čelu češki deputaciji ministrskega predsednika zapretil, da bode češka politika poprijela za revolver. Rekel je, da se spominja na galiskega namestnika grofa Potočkega, katerega je rusinski fanatik iz političnih vzrokov ustrelil... Vsa avstrijska javnost se je začudila, da se upa kdo tako javno z umorom groziti, kakor je to ta češki Janca storil. Vsaka draga vlada bi vedla na to izzivanje le en odgovor: zob za zob! Ali pri nas na Avstrijskem postajajo ravno tisti največji in najbolj vplivni, kateri znajo najbolj kričati. Zato je tudi ta češki izzivač zdaj — državnozborni kandidat in ni dvoma, da bode kmalu avstrijska državna zbornica za ta eksemplar češke kulture bogatejša... Poleg enega Kloufača in Fresla, poleg enega Šusteršiča in Korošca, poleg enega Roškarja, ki se tudi prav dobro na revolverje razume, sedel bode potem Janca. Pač lepo bodočnost smemo pričakovati za državno zbornico!

Tatinski anarhisti, seveda češki, so stali te dni pred porotniki v Pragi. Potom ropa in umora so hoteli pridobiti sredstva za svojo anarhistično propagando. Sodnijska razprava proti tej bandi trajala je 5 dni. Glavni obdolženec, anarhist Bocek, obsojen je bil na smrt na vislicah, ostali obdolženci pa so dobili od 2—3 let težke ječe.

Politični umor. V Charbinu je ustrelil neki Korejanec japonskega kneza Ito na česti pri paradi. Grozni zločin se je zgodil iz političnih vzrokov. Knez Ito je bil najmodernejši državnik Japonske. Ako se mora to malo državo danes za velelast in za kulturno deželo smatrati, je to v prvi vrsti zasluga kneza Ito. Imenujejo ga „japonskega Bismarcka“. Korejanci so ga vedno sovražili.

Dopisi.

Hoče. Kaplan Krajnc v sveti jezi. Žoga in preti vsem tem s svojo sveto žogo, ki njegovo gnjusno delovanje kritizirajo ter objavljajo. Zadnje nedeljo se je s prižnice s seditimi besedami obtožil, da njega po nedolžnem poblatjo po nesramnih časopisih. Trdil je, da je vse to nesramna laž, kar se je pisarilo o njem. Moj Bog, vsaj ga ni enega, ki bi mu to bil verjel, čeprav je to trditev s svetega mesta zlobna. Mi pa z njo trdimo, da niso laži, kar smo o kaplanu Krajncu poročali, ampak vse to je gola, in Bog se smili, prav — žalostna resnica. Naj nam da priložnosti, da vse to s pričami potrdimo. A resnica je včasih kaj grenka! Sedaj Krajnc deluje za občinske volitve. Ima tudi vrlega adjutanta. O starih rečeh gosp. Krajncu, o agitaciji in delovanju k volitvam, in o delovanju njegovega adjutanta prihodnjič.

Sv. Rupert v Slov. gor. (Odgovor na odprto pismo v „Straži“ in „Slov. Gosp.“ dne 17. oktobra 1909 č. gospodu Ivanu Pajtlju, župniku pri sv. Rupertu v Slov. gor.) Kakor sami veste, č. g. župnik, da jaz vsaj eno leto, če ne več z Vami sploh ničesar nisem govoril, tudi se pe ne morem spominjati, da bi kdaj poprej od Vas slišal v „Narod. Dnev.“ in „Nar. Listu“ natisnjene besede: „Vendar je enkrat Strmšek strepetal“. — Čuček Josef, učitelj.

Dobje pri Planini. Čenjenji bralci in drage bralke bodo gotovo mislili, da smo Dobočani že zaspali, ali pa se popolnoma pohljajali, da ni sluha več od nas. Toda ni tako, — le časa nam primanjkuje. Večkrat smo raji skozi prste gledali. A v nedeljo dne 24. oktobra t. l. se je pa dogodila taka novica, da jo ne smemo zamolčati. Torej pozor, dragi čitatelji! Tukajšnji gospod župnik, znani Vurkele, je kričal javno iz prižnice in rekel: Zdaj so največjega falota na Španskem ustrelili, in je še pristavil: Vsaki je falot, goljuf in slepar, kateri ni krščansko-katoliške vere. Ali je temu klerikalnemu hojakaču dovoljeno javno žaliti in obrekovati ljudi, kateri imajo kako drugo vero? Smo radovedni! Radovedni smo tudi, kaj bodo sodnijske oblasti ukrenile o tem javnem razžaljenju. Da je to resnica, dokaže se lahko z mnogimi pričami.

Tihi opazovalec.

Tuncovec pri Rogški Slatini. V naši vasi imamo moža po imenu Joh. Cvetko; ta oseba je zelo pobožnega obnašanja, vedno moli in k spovedi hodi, pred vsakim hrastovim štorom se prekriža in odkrije. Klerikalci so ga že mislili na občinski stolec pririti. Da bi se zamogel še bolje prikupiti g. nadžupniku, si je pa čisto nekaj pobožnega iztuhlat; namreč Cvetko bil je lovec; pa ne da bi sam imel kaki lov v najemu, ampak vzel je puško in šel zajce krasti v tujo jago. Zares je dobil dva zajca; enega je sam pobožno spekel, drugega je pa g. nadžupniku k sv. Križu nesel; seveda menda ni to duhovniku povedal, da je to vkradeni zajec. Janec Cvetko je sedaj ob svojo puško prišel in c. kr. sodnik mu bode odvezo dal. Taki so ti klerikalni možje, kateri pravijo, da so najbolj pošteni na svetu in da najbolj natančno izpolnjujejo Božje zapovedi.

Jesenice (Gorenjsko). Kaplan Kogej piše v neki klerikalni cunji. „Znano je, da v naši tovarni vsa boljša mesta zasedajo tuji nemški pri-tepenci, med tem, ko naši pošteni delavci vkljub svojim zmoglostim ne morejo nikamor naprej“.

— Potem je nekega delavca, ker je res svoje sodelavce denunciral, opisal. Ker je kaplan Kogej bil v tem slučaju od njegovih vohunov zelo slabo podnčen, ali pa to iz gol hudobnega namena napisal, mu povemo da se dotični delavec piše kakor razni kranjski Česnji in Čebulji, Viktor Čuden, je Slovenec in pristojen v Logu pri Ljubljani. — Schluss je, da je kranjski slovenski delavec, slovenske delavce denunciral! Gerent krojač Čebulj ima po Jesenicah in na Savi polno nastavljenih vohunov, zadnji tajnik je nam to sam povedal, in je rekel, predno se pustim od Čebulja pod „Polizeianficht“ postaviti, grem raje. No iste vohune mi prav dobro poznamo, obračunali bomo z njimi prav pošteno, ko zato čas pride. Dr. Zlindra je tudi krojač Čebulja in znanega tovarniškega „Schauspieldirigenta“ Janeza Krivca povabil v Ljubljano na „Veslovenski shod“! — Krivc je šel v jervohini in Čebulj pa v fraku, vendar se je Čebulj bolj fajmoštra Zubukovca držal, nego Zlindre. — Na dan vseh Svetnikov bode delavsko pevsko društvo „Sava“ zapelo: na novemu jeseniškemu pokopališču ob 3. uri popoldne 3 žalostinke in sicer: „Blagor mu“, „Človek glej“ in „Nad zvezdami“.

Prvaški polom v Šoštanju pred sodnijo.

Celje, 26. oktobra.

„Štajerc“ je svoj čas odkril velikanski polom, katerega je doživelo prvaštvo v Šoštanju. Kakor znano, šlo se je za izredno velike svote tuje denarja, s katerimi so prvaški mogotci prav brezvestno gospodarili. Danes pa se je pričela pred okrožno sodnijo v Celju razprava o tej zadevi. Razprava je velezanimiva. Kajti ona odkriva vso brezvestnost prvaškega gospodarstva. Zato hočemo tudi obširneje o nje poročati.

Toženi so: 58-letni fabrikant Ivan Vošnjak iz Šoštanja, 43-letni advokat dr. Franc Mayer, sedaj koncipient v Celju, 29-letni Vladimir Vošnjak, zasebni uradnik v Ljubljani in 31-letni delovodja Milan Vošnjak. Vsi so toženi zaradi zločina poverjenja, prestopka zoper varnost lastnine (tatvina) in krize oz. zaradi sokrivde.

Obtožnica pravi m. dr.: Ivan Vošnjak otvoril je l. 1875 usnjarsko fabrikno, katera ni bila od smrti njegovega očeta (1862) več v prometu. Takrat komaj 11-letnemu Ivanu Vošnjaku pripadla posestva so bila hudo zadolžena. Bilo je na njih veliko hipoteknega dolga in poleg tega tudi dedščine bratov. Zopetno urejenje usnjarske fabrike, poplačilo nekaterih upnikov itd. so prisilili Ivana Vošnjaka, da je vzel zopet posojila. Ali promet delavnice prinašal je komaj toliko dohodka, kolikor ga je bilo treba za življenje, plačilo dolgov je bilo pa popolnoma izključeno. Od leta 1882 naprej pa je bil Vošnjak eden prvaaških voditeljev. Imel je razna posla v prvaaških društvih. M. dr. je bil pa tudi blagajnik prvaaške „posojilnice“ v Šoštanju. Glasom obtožnice se

pri tej posojilnici že takrat ni oziralo na postavne določbe pravil glede oddaje kredita. Tako je prišlo, da si je jemal Ivan Vošnjak denar iz posojilnice, brez da bi dal za dolg kakšno jamstvo in tudi brez da bi predstojništvo posojilnice kaj vprašal. Že leta 1889 je zrasla ta na nepostavni način vzeta svota čez 10.000 K. Jemati, jemati in zopet jemati, brez dovoljenja in brez jamstva, to je prvotno geslo takih prvaaških posojilničarjev.

Ivan Vošnjak je sam priznal, da je imela šoštanjska posojilnica že leta 1899 primanjkljaja za okroglo 90 tisoč kron. Ta primanjkljaj so zakrivali prvaki v računskih zaključkih na ta način, da so postavili v knjige izmišljena posojila in da so vpisali svoto vložb veliko večjo nego je bila v istini. Skoraj pred 10. leti so torej prvaki voditelji v Šoštanju vedeli, da delajo z velikanskim deficitom in da bodejo torej tuji denar zagospodarili. Ali prikrivali so dejstva naprej!

Leta 1902 je spremlil Ivan Vošnjak svojo usnjarsko delavnico v fabriko. Za to spremembo ni imel niti vinarja denarja. Bil je pri koncu a hipoteknim kreditom, katerega je za zgradbo in za nabavo masin izčrpal. V jeseni 1903 l. je prišel torej Ivan Vošnjak z svojo fabriko, to pa brez vsacega vinarja denarja in z velikanskimi dolgovi. Kje dobiti denar? Vošnjak je bil navajen, jemati iz posojilnične blagajne, brez da bi koga vprašal. In jemal je vedno večje svote denarja; položil je pa v blagajno koščke papirja, katere je imenoval „pobotnice“ ali „bone“. Noben član predstojništva ali nadzornstva blagajne-ga v tem ni nadzoroval ali motil. Ivan Vošnjak je bil, imenitni Slovenec in kdo bi se torej za njegove denarne manipulacije brigal... Enkrat pa je moralo vendar do poloma priti. In ko je prišlo do poloma, znašali so ti dolgov Ivošnjakovi 244.798 K, torej skoraj ¼ milijona kron. Vpisalo se je seveda večji del tega dolga pozneje v raznih dolžnih listih. Danes se sicer še ne more reči, koliko tega Vošnjakovega dolga bode dobila šoštanjska posojilnica nazaj. Ali gotovo je že danes, da bode veliko svoto denarja izgubila.

Že sredi leta 1905 manjkalo je Ivan Vošnjaku drobiža. Eil je v taki zadregi, da je hotel svojo fabriko neki akcijski družbi odstopiti. Ali to se mu ni posrečilo. Vošnjak je moral vedeti, da s fabriko ne bo šlo naprej. Ali vkljub temu se je zopet odločil, da jo pelje še naprej. Da bi mu pomagala, vzel je tudi svoja dva sinova Milan in Vladimir Vošnjak k sebi. Vladimir je vpeljal knjige in leta 1906 se je upalo na lep razvitek tega podjetja. Ali leto 1907 je bilo za usnjarstvo slabo; svoje blago je pustil Vošnjak od raznih firm v vrednosti 200.000 K obremeniti. Pa vse ni pomagalo. Znižanje cen, obresti in troški itd. so dovedli do tega, da je stal Vošnjak pred primanjkljajem 70.000 K. Upniki so pričenjali svoj denar nazaj zahtevati, liferanti istotako. V tem času je prišel kot rešilni angel prvaaški dr. Franjo Mayer. Le-ta je vzel stvar v roke. Pri dotičnih razpravah sta morala Vošnjak in Mayer izprevideti, da je fabrika preveč zadolžena in da bi bila edina poštena pot — likvidacija. Ali tega nista ta dva možaka hotela izprevideti. Dala sta rje firmi Hauer in Stadler kolektivno pooblastilo, da se uredni sporazum (Vergleich) upnikov. Dne 28. januarja 1908 se je tudi podpisala pogodba, po kateri je dr. Franjo Mayer prevzel po akceptih jamstvo za plačilo svote 150.000 K.

Seveda vse te Vošnjakove težave niso tajne ostale. Ljudje so pričeli govoriti, časopisi pa pisati. Posojilnica, ki je bila glavni Vošnjakovi upnik, prišla je že v jeseni 1907 v težave in so vložniki kolikor mogoče hitro svoj denar nazaj zahtevali. Koncom decembra leta 1908 skušale so razne osebe, pripraviti Vošnjaka do konkurza. Ali našle so pri dr. Mayerju kako pri Vošnjaku grozni odpor. Ta dva nista hotela ničesar slišati...

Tako je morala sodnija vmes poseči. 14. oktobra 1908 je otvorila okrožna sodnija celjska trgovski konkurz čez premoženje

Vošnjaka. Dosedanje poizvedbe so dognale, da znašajo aktiva Vošnjaka 136.849 K, pasiva pa 581.296 K. Torej nepokritega dolga za 344.447 kron.

Te podatke daje obtožnica. Na vsak način je ta proces razkril enega največjih denarnih škandalov, kar jih je doživelo spodnještajersko prvaštvo. In ljudje bodo zdaj vedeli, kaj imajo držati o prvaških voditeljih in o prvaških denarnih zavodih...

Od druge strani smo dobili danes, dne 27. oktobra 1909, še to-le poročilo:

Ze dva dni se vrši tukaj pred okrožno sodnijo glavna razprava proti Ivanu Vošnjaku, dr. Franjo Mayer in sinovoma prvega, Vladimiru ter Milanu Vošnjaku. Razprava se vrši zaradi zločina poverljivosti, zaradi popačenja in sleparije v bilancah ter knjigah "posojilnice" itd.

Vloznike posojilnice v Šoštanju bode gotovo zanimalo, da je bila ta posojilnica že v letih od 1899—1906 pasivna za 60 tisoč kron. Danes je šoštanska prvaška posojilnica za več kot 100 tisoč kron zadolžena ali pasivna. To je povedal sam zapreženi strokovnjak g. direktor Kasper iz Ptuj sodišča v obraz!

Kakor znano, imel je konkurz prvaške fabrike Ivan Vošnjak v Šoštanju še razne nadaljne konkurse za posledico. Tako je prišel v konkurz znani prvaški Jos. Rajster, ki je bil svoj čas mogotec v Šoštanju. Danes pa se hoče baje v Zagreb na Hrvaško preseliti in hoče tam z lesom barantati... Pri ekskativni prodaji mizarja Lampreta v Šoštanju je padla posojilnica skozi in to z 45.000 kron. Istotako pri dražbeni prodaji fabrikanta perila Volk; tu je izgubila 30.000 kron. Tudi pri Rajsterju bode mnogo tisočakov izgubila. Denarni zavod, ki tako brezvestno nastopa in gospodari, zasluži pač drugo ime.

Ali s tem še ni dovolj! Ta itak že leta sem zadolžena posojilnica je še iz konkurzne mase Ivana Vošnjaka njegovo fabriko nakupila. Za to fabriko je hotel dati velefabrikant z usnjem g. župan Hans Woschnagg 70.000 K. To je še blaznost, kar ta posojilnica dela! Ivan Vošnjak ji je še čez 300 tisoč kron dolžan. Ta svota je sicer na njegovih realitetih vpisana, ali posojilnica bode pri temu gotovo čez 100 tisoč kron izgubila. Saj je sam notar Vincenc Kolšek kot prič izjavil, da bodejo Vošnjakovci upniki le 9%-no odškodnino dobili. Dolžni listi blaginjačarja Ivan Vošnjaka kakor tudi oni dr. Franja Mayer, kateri je bil v najnevarnejšem času načelnik (!) posojilnice, niso nič vredni. Te dolžne liste si vlozniki posojilnice lahko v okvirje dajo. Ze zaradi tega ti dolžni listi niso nič vredni, ker se je Vošnjakovo fabriko dvakrat tako visoko cenilo, kakor je res vredna.

Sam predsednik sodišča, deželno sodni svetnik Kotzian je dejal, da se mu zdi počenjanje tega prvaškega Vošnjaka za "entsetzlich" (grozno) in "unbegreiflich" (nerazumljivo).

Ja, take grehe na premoženju vbogega slovenskega kmeta so prvaški voditelji v Šoštanju skozi leta niganjali. Nekaznovano so te grehe na tujem krvavem denarju izvrševali. In do takih ljudi naj bi imelo slovensko ljudstvo zaupanje? Bolje je, da vrže svoj denar v vodo, kakor da bi ga ljudem te vrste žrtvovalo!

Prav zanimivo vlogo igra pri tej celi stvari tudi prvaški revizor Jošt v Celju. Pod prisego zaščitni hranilnični direktor Kasper je dejal, da so bile revizije tega Jošta površne (oberflächlich). Ko bi imel Jošt le malo pridnosti in strokovne naobrazbe, moral bi v posojilničnih knjigah najdeti te prvaške grehe, napačne, goljufive bilance in radirnanje. Direktor Kasper je to stvar takoj odkril, Jošt pa ni ničesar vidil, čeprav mora imeti kot pristaja "narodne stranke" vroče srce za slovenske trpine, ki so tem ljudem svoj krvavi denar zaupali...

Šoštanska posojilnica je potemtakem popolnoma ubita. Vlozniki bodo imeli velikanski trud, da dobijo nekaj svojega denarja nazaj. Kurator in prvaški poštenjak Ivan

Vošnjak je pred sodnijo rekel, da ga je prinesla celjska posojilnica ob ves kredit. Kajti celjska posojilnica mu je pustila leta 1908 vso zalogo usnja zarubiti. Tudi celjska prvaška posojilnica je vkljub temu mnogo tisočev kron izgubila... Prvaki so v velikanski razburjenosti. Ni čuda! Bojijo se ljudstva, tega vbogega, slovenskega ljudstva, kateremu so z narodnjaškimi frazami izrabljali njegov denar, da so ga vrgli požrešnežem v odprto žrelo...

Polom je pričel, sledilo mu bode pa še mnogo!

Iz razprave pred sodiščem je zanimivo, da je Ivan Vošnjak večidel vse priznal. Priznal je n. p. popolnoma, da se je sleparilo z napačnimi bilancah posojilnice v letih 1906/07. Ostali obtoženci so vrgli seveda vso krivdo na Ivana Vošnjaka. Sinova nista nič vedela in dr. Mayer je imel vedno upanje, da se bode Vošnjak iz blata izkopal...

Sodba je padla ob pol 9. uri zvečer. Ivan Vošnjak je bil obsojen zaradi krive v 3 slučajih na dva meseca strogega zapora, poostrelega s postom vsakih 14 dni. Ostali obdolženci so bili oproščeni. Vošnjak bi bil tudi zaradi prestopa po § 89 zadr. postave obsojen. Ali dotično dejanje je bilo že zastarelo. Predsednik sodišča je sam izjavil, da se je v posojilnici proti pravilam delalo. Sodišče je tudi izjavilo, da je dokazano, da se je napačne, torej nepošteno bilance posojilnice predlagalo in da znašajo dolgovi posojilnice čez 100 tisoč kron, medtem ko ima posojilnica le 30.000 K rezervnega sklada.

Tako je končal ta velikanski prvaški škandal.

Novice.

„Štajerčevi kmetaki koledar“ je v delu in bode v kratkem izšel. Obsegal bode leto za eno leto, to je za 16 strani več nego lansko leto. Vkljub temu mu bode cena enaka. Naš koledar košta namreč 60 vin., a poštnino pa 70 vin. Ze sedaj lahko povemo, da bode ta koledar, ki se je našim prijateljem v dveh letih tako silno priljubil, letos posebno lep in obširen. Ze sedaj je gotovo, da bode obsegal razven popolnega kalendara z vsem potrebnim, popolnega seznanja sejmov na Štajerskem in Koroškem, nadalje potrebnih določb glede poštnega in brazjavnega prometa, tudi izborne gospodarske članke iz peresa odličnih strokovnjakov, imenito sestavljene formule za pisanje prošnje (pod naslovom „Domači advokat“), nadalje celo vrsto lepih pesen, krasnih povestij iz ljudskega življenja, šaljk in smešnic, splošno zanimivih člančkov itd. Tudi bode okrašen z raznimi lepimi slikami. Popolnoma prepričani smo torej, da bode vsakdo, ki kupi ta koledar, zadovoljen in ne bode nikdar več posegal po drugemu koledarju. Kar potrebuje ljudstvo, je v tem koledarju. K temu pride še izredno nizka cena. Vkljub temu, da smo koledar za 16 strani povečali, nismo mu cene zvišali. Ne, koledar „Štajerčev“ stranke stane tudi letos samo 60 vinarjev, 10 vin. pa poštnina. Tudi letos darujemo tistemu, ki proda 10 komadov koledarja, enega zastoj. Letošnjega koledarja tiskamo par tisoč več, ker se je izkazala za to potreba in ker smo prepričani, da so nam ostali lanski naši prijatelji zvesti. Dobili smo tudi še jako veliko naročil. Kdor hoče koledar zanesljivo dobiti, naj se takoj naroči. Najbolje je, ako pošlje takoj ali v denarju ali pa v poštinih markah, tistih 70 vinarjev. Zaupniki in prijatelji naprednega našega dela pa naj nabirajo odjemalce našega koledarja in naj nam skupna naročila pošiljajo. Na delo torej, naprednjaki, da se napredni naš koledar razširi po vsej štajerski in koroški domovini!

Vera — ali kaj? Slovensko ljudstvo je v dnu svojega srca verno in v malo kateri deželi ima katoličanstvo tako globoke zaslonbe, kakor pri nas. Seveda, ljudstvo smatra to vero za najvišji biser človeške duše, za nekaj čistega in večnega... Krasna naravnost je ta otroško-čista

vernost našega ljudstva! Ali — mnogo je hinavstva, katero pozna vero le v besedi, nikdar pa ne v dejanju, ja, katero celo izrablja in zlorablja vero v posvetne svoje namene ter cilje. To je v prvi vrsti klerikalizem, politična forma politične duhovščine. Lahko rečemo, da je klerikalizem na Slovenskem edino vsled tega tako močan in razširjen, ker si obeša okoli ramen plašč katoličanstva. Prva beseda klerikalnih agitatorjev je vedno: Vera je v nevarnosti, za vero se gre! Kakor da bi bila sveta katoliška vera, kateri je Jezus prorokoval, da bode premagala tudi duri pekla, res odvisna od vsake volitve, od vsakega shoda, od vsakega časopisa... Ljudstvo seveda, — mi mislimo na neizobraženo, nezavedno ljudstvo, — veruje tem sladkim besedam in vzbudi se veraki fanatizem, ki daje klerikalnim strankam politično moč. Za nas seveda, ki znamo ločiti pravo katoliško vero od politično našemljenih naukov zagriženega faršta, za nas, ki smo prepričanja, da ne spada nobena politična misel v cerkev, v spovednico ali na leco, za nas naprednjake, ki se še spominjamo starih nekdanih pravih duhovnikov, — za nas seveda je že davno dokazano, da klerikalizem nima ničesar z vero opraviti. In dokazano je tudi že davno, da stoji vera klerikalcev na lončenih nogah, da ni piškavega oreha vredna... Danes pridigajo ljudje a la dr. Brejc in dr. Benkovič o „veri“. Brejčeva pobožnost je itak znana in Benkovič je svoj čas sam izjavil, da „zamore vse postati, samo klerikalec ne“, medtem ko je danes najhujši črni strankar. Takim ljudem naj bi verovali, da so „bojovníki za sveto vero“? Res, tega pa ne moremo. Ako bi se spominjali ti ljudje na svoje advokatske račune in bi rekli, da so „bojovníki za lastni svoj žep“, potem bi jim to gotovo vsakdo veroval. Veliko vprašanje je tudi, je-li je duhovnik posebno veren, kateri pozabi na mašo in vsa cerkvena pravila, samo da igra vlogo žurnalista, poslanca in agitatorja?! Ali ne samo o „veri“ posarceznih klerikalcev dvomimo, marveč tudi o „veri“ celotne klerikalne stranke kot take. Tudi zato imamo celo vrsto trdih, neporekljivih dokazov. Omenimo n. p., da so pred par leti slovenski klerikalci na Koroškem bojkotirali katoliški shod v Ljubljani. Letos so zopet vsi slovenski klerikalci bojkotirali avstrijski katoliški shod, ki je bil vsled tega onemogočen. Storili so vse to iz političnih nagibov. In zdaj vprašamo: Ali je tisti pravi vernik, kateremu je politično „prepričanje“ več nego verne tajnosti? Ali je tista stranka res katoliška, katera bojkotira in sramoti iz sovraštva do Nemcev katoliške shode? Ne, tega ne moremo verovati! Razumeti pa tudi ne moremo, da je tista stranka verno katoliška, katera se iz sovraštva do Nemcev združuje z odkritostnimi brezverci. V zadnjem zasedanju štajerskega deželne zbora je klerikalni kaplan dr. Korošec javno priznal, da so on in njegovi pristaki pri zadnjih deželno-zbornih volitvah glasovali za socialne demokrate. Nikdo ne bode in ne more tajiti, da so socialni demokrate najbolj brezverska stranka. Niti socialisti sami tega ne tajijo! Zakaj tudi? Po njih programu je „vera privatna stvar“ in prvi njih misleci so naravnost izjavili, da so venstvu kot takemu nasprotni. Torej so Korošec in njegovi podaniki volili naravnost brezversko stranko in naravnost brezverskega kandidata. Zopet so postavili torej politični moment v osredje, zopet so potisnili vero kakor nepotrebno stvar čez v kot... Stotero takih dokazov bi se lahko doprineslo. Torej lahko ponovno svojo trditve: Klerikalci ne poznajo nobene prave katoliške vere, oni se v dnu svoje duše brezverski in protiverški. Vera jim je le orodje v boju proti naprednjakom. Mi naprednjaki se pač nikdar ne bomo na svojo pobožnost in svojo vero. Ali desetkrat več vredna je vera enega samega naprednjaka, nego vera vseh slovenskih klerikalcev skupaj!

Fraznik vseh vernih duš se zopet blizu in mi bi našim pravikom, ki se vedno toliko s svojim kričanstvom bahajo, le to-le svetovali: Ako se že ne morete premagati, da bi žive vsled njih političnega mišljenja ne sovražili, ako naredite nasprotniku že v življenju vse mogoče slabega in mu zastupite veselje do življenja ter mir v družini, potem — pustite vsaj